

Deák Ferenc István

Ajánló

Anthony, Robert N. – Govindarajan, Vijay: Menedzsmentkontroll-rendszerek. Budapest, Panem Könyvkiadó Kft., 2009. XXXII, 848 oldal. 8 500 Ft.

A könyv tárgya, a menedzsmentkontroll az a folyamat, amelynek során a vezetők úgy befolyásolják a szervezet tagjainak magatartását, hogy az a szervezet stratégiájának megvalósítására irányuljon. A neves szerzők – Amerikában több mint tíz kiadást megélt – munkája elméleti modellek, szakszövegek és esettanulmányok segítségével támogatja a menedzsmentkontroll alkalmazásához szükséges szaktudás megszerzését.

A kötet olyan gondolatmenetet követ, hogy lehetővé tegye az olvasó számára tudása gyarapítását, hogy lássa, elemezhesse: a szervezet vezetése miként alkot meg, vezet be és használ menedzsmentkontroll-rendszereket a cég stratégiájának megvalósítása érdekében. Eközben a könyvben gyakorlati technikák is hasonló súllyal szerepelnek.

A mű három szerkezeti egységre tagolódik. Az I. rész – az elméleti keretek felvázolását követően – részletesen tárgyalja a felelősségi egységet mint a menedzsmentkontroll szervezeti környezetét. A II. rész tárgyköre a menedzsmentkontroll tipikusnak nevezhető folyamata, ennek egymást követő lépései: a stratégiai tervezés, a kerettervezés, az operatív tevékenységek és elemzésük. A II. rész a menedzsmentkontroll-rendszerek olyan változatait ismerteti, amelyek a differenciált stratégiával dolgozó cégek, a szolgáltató szervezetek, a multinacionális szervezetek és a projektek esetében alkalmazhatók. Mindezek tárgyalását esettanulmányok teszik különösen életszerűvé.

A téma iránt érdeklődő olvasók kiváló kézikönyvként használhatják a kiadványt.

Beszámoló az állampolgári jogok országgyűlési biztosának tevékenységéről, 2009. (Szerk. Kovács Zsolt.) Budapest, Országgyűlési Biztosok Hivatala. 2010. 260 oldal + CD-melléklet.

A kötet tartalma négy fejezetre oszlik. Az első fejezet az év fontosabb eseményeit tekinti át, a második az alkotmányos jogok helyzetét értékeli. (Ebben a tartalmi egységben található a „Büntetés-végrehajtás ellenőrzésének projektje” című alfejezet.) A harmadik fejezet a biztosok közös Hivatalának működését tekinti át, a negyedik anyagrész pedig a mellékleteket tartalmazza.

A kiadványhoz írott „Biztosi köszöntő”-jében Szabó Máté a következőket fogalmazza meg: „A büntetés-végrehajtás... szembe kell, hogy nézzen azzal, hogy az utóbbi évek fejlesztéseivel nyert új és jobb minőségű terek előnyei elvesznek a büntetőpolitika szigorodására visszavezethető növekvő túlszűfolttság miatt, főként az előzetes intézmények, illetve az ország keleti felének egyre növekvő

infrastrukturális és személyzeti leterheltsége révén. Míg a rendőrség a tárgyi és személyi erőforrások, illetve bizonyos kedvezőbb eljárási környezet révén stabilizálhatta, fejleszthette tevékenységét, addig a büntetés-végrehajtás ezekben a vonatkozásokban lemaradni látszik. Mindez a fejlesztések és/vagy a büntetőpolitika liberalizálása, a kevesebb és rövidebb tartalmú szabadságvesztés-büntetés alkalmazása, illetve a házi őrizet és a lakhelyelhagyási tilalom, valamint a speciális ellenőrzési rendszerek szerepének megnövelése mellett szolgálatot érveket.”

A büntetés-végrehajtási szakembereknek mindenképp érdemes megismerniük az ombudsmani beszámolóinak a büntetés-végrehajtási intézetek munkájára vonatkozó megállapításait.

A javítóintézet világa. Szerk. Hegedűs Judit. Budapest, Eötvös József Könyvkiadó, 2010. 124 oldal. 1 840 Ft.

Az elmúlt évtizedekben egyre nagyobb problémává vált a gyermek- és a fiatalkori bűnelkövetés, folyamatosan halljuk, látjuk a híreket, miszerint kiskorú követ el erőszakos bűncselekményt. A probléma kezeléséről kevesebb szó esik, a szakmán kívüliek talán nem is ismerik igazán a javítóintézet fogalmát, nem tudják, hogy kik dolgoznak ott, mi történik a javítóintézetben élő fiatalokkal.

A tanulmánykötet ezt igyekszik orvosolni: bemutatja az intézmény legfőbb funkcióit, azt, hogy milyen szemléletmódban dolgoznak a javítóintézeti nevelők, és ezen keresztül bepillantást nyújt az ott élő fiatalok életébe.

Szarka Attila „Palackposta” című, személyes hangvételű írásából az Aszódi Javítóintézetben folyó nevelőmunkáról kaphat érzékletes képet az olvasó. Réthy Endréné tanulmánya a fiatalkorú bűnelkövetők integrációs és inklúziós (befogadói) zavarait elemzi. Hegedűs Judit, Szarka Attila és Virágh Judit közös írása a javítóintézeti munka kettősségét (lásd büntetés és nevelés) hivatott bemutatni. Ezt követően Hegedűs Judit két hosszabb tanulmányában egyrészt a javítóintézeti nevelés elméleti kérdéseivel, másrészt a javítóintézeti pedagógusok pedagógiai kultúrájával foglalkozik. B. Aczél Anna – Szarka Attilához hasonló – személyes hangú írása azt próbálja megfogalmazni, hogy mit jelent ma nevelőnek lenni egy javítóintézetben. Bartha Éva és Győrik Edit tanulmánya a segítség folyamatával, az egyéni beszélgetésekkel és a csoportos támogatási formákkal kapcsolatos alapvető ismereteket foglalja össze. Végezetül Virágh Judit három eset-tanulmányon keresztül mutatja be az Aszódi Javítóintézetben folyó művészetterápiás tevékenység sajátosságait és lehetőségeit.

Koncepciók és megvalósulásuk a rendszerváltozás utáni kriminálpolitikában. VI. Országos Kriminológiai Vándorgyűlés. Miskolc, 2008. október 16-17. Szerk. Csemáné Várad Erika. Miskolc, Bíbor Kiadó, 2009. 406 oldal. (Kriminológiai Közlemények különkiadása)

A VI. Kriminológiai Vándorgyűlésnek a Miskolci Egyetem adott otthont. A találkozóznak az adott külön jelentőséget, hogy a Magyar Kriminológiai Társaság 2008-ban ünnepelte 25 éves „születésnapját”. (A vándorgyűlésről a Börtönügyi Szemle 2008. évi 4. számában jelent meg tudósítás.)

A kötet gazdag tartalmából – terjedelmi okokból – most csak a két plenáris ülés és az első három szekcióülés írásos anyagaira tudjuk felhívni a figyelmet. (A kiadvány tizenegy szekcióülés írásos anyagait tartalmazza.)

Az első plenáris ülés előadója, Fleck Zoltán tanulmánya az állam működésének zavarait, a jogérvényesítés elégtelen voltát elemzi. A második plenáris ülés kapcsán – amely a „Kriminálpolitikai törekvérek és reformok a rendszerváltástól napjainkig” címet viselte – négy előadás anyagát olvashatjuk a kötetben. Farkas Ákos írása a globalizáció hatásaival foglalkozik, Kerecsi Klára tanulmánya az elmúlt két évtized kriminálpolitikai törekvéseit és reformjait hasonlítja össze, Lévy Miklós előadásának összefoglalója a kriminológiát alakító tényezőket veszi sorra, Nagy Ferenc tanulmánya pedig a hazai kriminálpolitika és büntetőjog 1989 utáni alakulását tekinti át. Az első szekció ülését – amely a büntetőeljárás reformjáról szólt – Kadlót Erzsébet, Hach Péter és Czencz Simon Edina előadása dokumentálja. A második szekcióülés témáját – amely áldozatsegítést helyezte középpontba – Görgényi Ilona tanulmánya – idézi fel. A harmadik szekcióülés a bűnözés mérésének problémáival foglalkozott. Ezzel kapcsolatosan Kó József tanulmányát, Nagy Tibor és Papp Gábor írását találjuk a kötetben.

Korinek László: Kriminológia. I-II. Budapest, Magyar Közlöny- Lap- és Könyvkiadó, 2010. I. kötet. 694 oldal, II. kötet. 743 oldal. 4 599 Ft.

A kriminológia elméletével, a kriminológiai ismeretekkel foglalkozó hazai – amúgy szerencsére bőséges – szakirodalom egy újabb jelentős művel gazdagodott a közelmúltban.

Dr. Korinek Lászlónak, az MTA levelező tagjának, a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara tanszékvezető tanárának legújabb munkája a kriminológia tudományával kapcsolatos ismeretek, tudnivalók nagyszabású összegzését, szintézisét kínálja fel az olvasó számára.

A kétkötetes, jelentős terjedelmű mű 10 nagy fejezetből épül fel. Az első fejezet a kriminológiai fogalmát, feladatát, a társadalomban és a bűnügyi tudományokban betöltött helyét tisztázza. A második fejezet a kriminológia kezdeteit, első nagy iskoláit (klasszikus iskola, pozitívizmus, közvetítő iskola) idézi fel. A harmadik gondolati egység a XX. század rendkívül szerteágazó – részben egymásra épülő, részben egymástól teljesen független – kriminológiai elméleteit mutatja be. A negyedik fejezet a magyar kriminológia történetét vázolja fel, az ötödik anyagrész a kriminológia kutatási módszereit ismerteti. Ezt követően külön fejezetek foglalkoznak a latens bűnözés, a viktimológia, a kriminológia és pönológia egymásra hatásának, továbbá a bűncselekmények megelőzésének témájával. A büntető igazságszolgáltatás rendszerét vizsgálja a mű utolsó fejezete, amelyben a szerző – többek között – a kriminálpolitika (büntetőpolitika) problematikáját, a rendőrség, az ügyészség, a bíróságok, valamint a büntetés-végrehajtás és a pártfogó felügyelet tevékenységét állítja középpontba.

**Rózsás János: GULAG lexikon. Nagykanizsa, Gura Nyomda, 2008. 536 oldal.
(A magyar Műveltség Kincsestára)**

A szerző, Rózsás János 1944 decemberétől 1953 decemberéig kilenc évet töltött GULAG-raként a Szovjetunióban. Személyes emlékeit, illetve a kényszermunkatáborokkal kapcsolatos kutatásainak eredményeit már több kötetben tette közzé.

Jelen kiadvány a 2000-ben kiadott Gulag lexikon jelentősen kibővített, dokumentummásolatokat is tartalmazó második kiadása. A kötet legnagyobb részét a háborús bűnösként elítélt, a Szovjetunióba hurcolt magyar állampolgárok életrajzi adatai teszik ki. A lexikon-részt a szerző tanulmánya vezeti be, amelyben – többek között – áttekinti a szovjet kényszermunkatáborok kialakulásának és a az Gulag lexikon keletkezésének történetét.

A könyv előszavát Für Lajos írta „Lágerek a gyűlölet századában” címmel. Für Lajos szerint II. világháborúban részt vevő Magyarországról mintegy 1,3-1,4 millió katona és nem katona (civil) került fogoly- és munkatáborba. Közülük 700-750 ezren a keleti, azaz szovjet, és mintegy 600-650 ezren a nyugati (angol, amerikai, francia, belga, dán) táborokban raboskodtak. A nyugati fogolytáborokban lakók a békeszerződés aláírása után, illetve 1947 végére hazatértek (mintegy százezeren azonban világgá mentek). A szovjet táborokban sánylódók hazaszállítása csak a békekötés után indult meg (1947-ben 120 ezer, 1948-ban 80 ezer fogoly érkezett haza). „Ma sem tudjuk, csak becsülni lehet: a szovjet-orosz táborokban összesen 200 ezerre, esetleg 300 ezerre tehető azoknak a száma, akik soha többé nem láthaták hazájukat. A legmostohább sors a 100 ezerre becsült háborús bűnösként elítélt magyarnak jutott, akik közül 4 500 főnek állít emléket a lexikon.”

(Válogatás a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság Szakkönyvtára legújabb szerzeményeiből)